

Datasta Tietoon, syksy 2008

TENTTI

11. 3. 2009

(note: problems in English on the reverse side)

1.

d -ulotteiset datavektorit ovat tasaisesti jakautuneita hyperpalloon, jonka säde on 1. Määritellään sisäpisteiksi ne, joiden etäisyys pallon keskipisteestä on korkeintaan $1 - \epsilon < 1$. Osoita että sisäpisteiden joukon suhteellinen tilavuus menee nolllaan kun $d \rightarrow \infty$, toisin sanoen hyvin suurissa dimensioissa melkein kaikki datapisteet ovat hyperpallon pinnalla. (Aputulos: r -säteisen d -ulotteisen hyperpallon tilavuus on $V_d(r) = C_d r^d$ missä vakio C_d ei riipu säteestä r .)

2.

On annettu otos $x(1), \dots, x(n)$ suureesta, jonka tiedetään olevan normaalijakautunut

$$p(x|\mu, \sigma) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}.$$

On syytä olettaa että keskiarvo μ on lähellä nolaa. Koodataan tämä olettaus priorijakaumaan

$$p(\mu) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{1}{2}\mu^2}.$$

$$\mu = \frac{1}{20} \sum_{i=1}^n x_i$$

Laske Bayes-MAP-estimaatti odotusarvolle μ ja tulkitse sitä kun varianssi σ^2 vaihtelee pienestä suureen.

3.

Tarkastellaan 1-ulotteista 3 yksikön SOM-karttaa, jonka painot ja syöte ovat skalaareja välillä $[0,1]$. Yksikön 1 naapuri on 2, yksikön 3 naapuri on 2, ja yksikön 2 naapurit ovat 1 ja 3. Alkutilanteessa painot ovat $m_1 = 0.5$, $m_2 = 0.25$ ja $m_3 = 0.75$. Kun uusi syöte x on valittu, etsitään ensin lähin yksikkö ja sitten sen ja sen naapureiden painoja päivitetään säännöllä

$$m_i^{uusi} = m_i + 0.5(x - m_i).$$

Valitse syöte x niin, että päivityksen jälkeen uudet painot ovat suuruusjärjestyksessä:

$$m_1^{uusi} < m_2^{uusi} < m_3^{uusi}.$$

4.

(a) Määrittele 0-1 datan kattava joukko (frequent set). Anna esimerkki pienestä 0-1-datajoukosta ja luettele sen kattavat joukot jollakin sopivalla kynnsarvolla N .

(b) Kuvaile kattavien joukkojen etsintään käytettävän tasoittaisen algoritmin toimintaperiaate.

5.

Vastaa jompaan kumpaan seuraavista esseeaiheista, jotka liittyvät Matlab-harjoitustehtävään:

(a) "Ominaiskasvot" ja ominaisarvojen käyttö kasvokuvien ryhmittelyyn

(b) k :n lähimmän naapurin luokitin (k -nearest neighbour classifier).